

Zwammen in de tuin

In de natuur wordt er veel samengewerkt. Een mooi voorbeeld daarvan is de relatie tussen bomen en paddenstoelen. Een uitgebreid (voor ons onzichtbaar) netwerk van schimmeldraden – waarvan de zwam het voor ons zichtbare deel is – staat in nauw contact met de haarwortels van bomen. Zowel schimmelstelsel (mycelium) als boom hebben daar meestal profijt van.

Het schimmelnetwerk voorziet de boom van mineralen en bevordert de vochtopname. Bovendien wordt de boom beschermd tegen het binnendringen van talrijke schadelijke organismen. De boom levert suikers aan het mycelium. Zonder schimmels geen bomen, maar andersom geldt dat vaak ook. Een gezond 'wood wide web' is essentieel voor een bos, maar ook belangrijk voor een vitale bodem.

Veel combinaties van bepaalde paddenstoelen en boomsoorten zijn specifiek. Zo komt bijvoorbeeld de vliegenzwam vooral in de buurt van de berk (of grove den, beuk of eik) voor. Deze zwammen worden mycorrhiza genoemd.

Andere soorten paddenstoelen zijn saprophyten; zij voeden zich met afgestorven plantenresten, zoals dood hout en afgevalen bladeren. Zo zorgen zij (net als bacteriën en bodemdiertjes) voor afbraak van organisch materiaal en hergebruik daarvan in de natuurlijke kringloop.

Enkele zwammen (zoals honingzwam of dennemoorder) gedragen zich als parasieten. Zij leven ten koste van hun gastheer, vooral als deze in minder goede conditie is. Ze vormen hun netwerk binnenin het nog levende hout, dat daardoor verder verzwakt en uiteindelijk sterft. Dode bomen blijven hierbij hun nut houden, als nestgelegenheid voor kevers en spechten.

Het is meestal een goed teken als er paddenstoelen in een tuin groeien. De bodem wordt er gezonder van, de (planten)resten worden opgeruimd en hergebruikt. De meeste bomen en struiken in de buurt van paddenstoelen hebben baat bij de wisselwerking (symbiose). Samen vormen ze een essentiële schakel in het ecosysteem.

En verder zijn paddenstoelen gewoon mooi om te zien (en sommige zelfs heerlijk)!

Bronnen: Wikipedia, IVN, natuurland.be, buitenleven.nl, mijn tuin.org

Tip: Het verborgen leven van bomen (2015) - Peter Wohlleben